

у собі посадових та службових осіб банків. Отже, останні не мають права посвідчувати заповіти щодо прав на вклади у банках чи інших фінансових установах [3].

Водночас це не виключає можливості вчинення вкладником розпорядження банку щодо права на вклад на випадок смерті (заповідальне розпорядження). Заповідальне розпорядження вкладників банку стосовно вкладів має бути оформлене належним чином, інакше воно визнається недійсним [3].

На заповідальні розпорядження, зроблені установам банку, розповсюджуються норми Цивільного кодексу України про обов'язкову частку у спадщині. А отже, вклад спадкодавця, який знаходиться в установах банку хоча фізично і відокремлений від іншого майна спадкодавця юридично і відокремленості не має, а тому коло спадкоємців які мають право на обов'язкову частку у спадщині також мають право і на обов'язкову частку від банківського вкладу, який залишив спадкодавець.

Коло спадкоємців, які мають право на її одержання, встановлено ст. 1241 Цивільного кодексу України. Перелік цих осіб є вичерпним і розширеному тлумаченню не підлягає [4].

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року (із змінами та доповненнями) //Офіційний вісник України. - 2003. - №11. - ст.461; ВВР України. - 2013. - №40-44. - ст. 356.
2. Цивільне право України: Підручник: У 2 т. / За заг. ред. ВІ Борисової І.В. Спасибо-Фатесвої, В.Л. Яроцького. - К.: Юрінком Інтер, 2013. - Т.1. - 480 с.
3. Цивільний кодекс України: Науковий-практичний коментар / За заг. ред. Є.О. Харитонов, О.І. Харитонов, Н.Ю. Голубєвої. - К. : Всеукраїнська асоціація видавців „права єдиність», 2013. - 740 с.
4. Грибанова О. И., Заповіт подружжя // Мала енциклопедія нотаріуса, № 2(32) квітень 2011 р. — с. 33-35.

**СПІРНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНОГО ВИЗНАЧЕННЯ СТОРІН
НАКАЗНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
УКРАЇНИ**

Біда В.В., студент магістратури ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, професор кафедри цивільно-правових дисциплін ННПП НАВС *Гопанчук В.С.*

Забезпечення процесуальної економії часу при спрощеній процедурі вирішення безспірних справ - це функція наказного провадження в цивільному процесі України, яка становить особливу цінність.

Даний вид провадження сприяє зростанню довіри громадян України до судової системи, і потребує ефективного та позитивного врегулювання нормами цивільного законодавства України. Тому слід зосередити увагу на колізіях, що існують в Цивільному кодексі України з приводу сторін наказного провадження.

Відповідно до ч. 2 ст. 26 ЦПК України у справах наказного провадження особами, які беруть участь у справі, є заявники, інші заінтересовані особи, їхні представники [1]. Таким чином за термінологією, якою оперує ЦПК України, сторонами є стягувач (заявник) і боржник.

Перш за все, у ст. 98-106 ЦПК України згадується про участь у справах наказного провадження заявника (стягувача), боржника, представників заявника і боржника. У ч. 2 ст. 95 ЦПК України ж визначено, що із заявою про видачу судового наказу можуть звернутися (крім особи, якій належить право вимоги) органи та особи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб, а відповідно до ч. 1 ст. 105 ЦПК України ці органи та особи можуть подати заяву про скасування судового наказу [2, с. 87].

Із цього вбачається певна неузгодженість указаних правових норм між собою. Крім того, виявлена неоднозначність законодавчих формулювань призводить до плутанини і у теорії цивільного процесуального права, і на практиці.

У тексті ЦПК України вживається кілька термінів, що позначають особу, в інтересах якої до суду подається заява про видачу судового наказу. Так у ч. 2 ст. 26, ч. 2-4 ст. 98, ч. 1 ст. 100, ч. 2 ст. 101, п. 5, 6 ч. 1 ст. 103 ЦПК України використовується термін «заявник», а в ч. 2 ст. 99, ч. 6 ст. 100, ч. 2 ст. 102, п. 3 ч. 1, ч. 2, 3 ст. 103, ч. 2 ст. 104, ч. 3, 4 ст. 105, ч. 5, 8 ст. 105-1, ч. 1 ст. 106 ЦПК України - «стягувач» [2, с. 88].

Можна вважати, що таким чином законодавець намагався розмежувати статус особи, яка має право вимагати стягнення з боржника певних грошових коштів, до моменту видачі судового наказу (оскільки вимоги особи ще не задоволено, то вона є заявником) і після цього (уже є правові підстави для набуття з моменту набрання законної сили судовим наказом прав та обов'язків стягувача). Але це тільки припущення, адже законодавець не послідовний у використанні двох назв однієї й тієї самої особи: «заявник» і «стягувач».

Подвійне значення понять не допомагає визначенню правового статусу відповідної особи, а лише ще більше заплутує суддів і учасників цивільного процесу. Зокрема, у Листі Верховного суду України від 1 липня 2007 р. «Практика розгляду судами цивільних справ у наказному провадженні» така особа іменується кредитором (стягувачем), стягувачем (заявником), стягувачем, заявником. Крім того, це призводить до плутанини і в юридичній літературі. Так, Д. Д. Луспенник іменує таку особу стягувачем (кредитором), стягувачем (заявником), заявником - стягувачем, заявником - кредитором [4, с. 314].

Тому було б доцільним уніфікувати назву особи, якій належить право вимоги про стягнення з боржника певних грошових коштів. Саме назва «стягувач» підкреслює визначеність становища відповідної особи, що узгоджується із метою наказного провадження, яке ґрунтується на беззаперечних вимогах.

Наступним питанням стосовно осіб, які беруть участь у справах наказного провадження, є те, що у ч. 2 ст. 26 ЦПК України прямо не згадується про боржника. У цій нормі йдеться лише про інших (крім заявника) заінтересованих осіб [3, с. 19].

Вбачається, віднесення боржників до інших заінтересованих осіб є неприпустимими. Адже у справах наказного провадження наявні дві сторони: заявник (стягувач) і боржник. Так чому ж законодавець про заявника згадує у загальних положеннях стосовно осіб, які беруть участь у цивільних справах, а боржника - ні? Таким чином, тільки підкреслюється більша значущість стягувача порівняно з боржником. А це суперечить основним засадам цивільного су дочинства. Тому у ч. 2 ст. 26 ЦПК України потрібно прямо вказати на боржника, як на особу, яка бере участь у справах наказного провадження [2, с. 90].

Таким чином ми дійшли висновку, що особливістю наказного провадження є те, що сторонами в ньому виступають не позивач і відповідач, а стягувач (заявник) та боржник, і для уникнення дуалізму понять в правових нормах та спірних питань на практиці, ця сфера потребує врегулювання шляхом внесення змін до ЦПК України.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України від // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - К., 2004. - № 40, 41, 42. - Ст. 492 (із наступними змінами).
2. Наказне провадження в цивільному процесі: монографія / За заг. ред. В. І. Бобрика. - К. : Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2011. - 203 с.
3. Наказне та окреме провадження в цивільному судочинстві України: навч. посіб. / Дубчак Л. С. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. - 137 с.
4. Наказне провадження: його цілі, процедура, проблеми та шляхи їх вирішення // Луспенік Д. Д. Застосування новел ЦК і ЦПК України в судовій практиці / Д. Д. Луспенік. - Х. : Харків юридичний, 2005. - С. 305 - 316.